ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 24.11.2021
COM(2021) 742 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ

{SWD(2021) 362 final}

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 136 σε συνδυασμό με το άρθρο 121 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών[1], και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών[2], και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Μετά από μια πολύ βαθιά ύφεση το 2020, η οικονομία της ζώνης του ευρώ διανύει μια σταθερή και ταχεία ανάκαμψη. Η αύξηση του ΑΕΠ το δεύτερο τρίμηνο του 2021 υπερέβη τις προσδοκίες και, σύμφωνα με τις φθινοπωρινές οικονομικές προβλέψεις 2021, το ΑΕΠ της ζώνης του ευρώ αναμένεται να αυξηθεί κατά 5,0 % το 2021. Η οικονομία της ζώνης του ευρώ αναμένεται να ανακτήσει το προ κρίσης επίπεδο ΑΕΠ το τελευταίο τρίμηνο του 2021. Έως το δεύτερο τρίμηνο του 2021, επτά χώρες της ζώνης του ευρώ είχαν ήδη ανακτήσει τα προ κρίσης επίπεδα του ΑΕΠ τους. Το ετήσιο ΑΕΠ της ζώνης του ευρώ προβλέπεται να αυξηθεί κατά 4,3 % το 2022. Η εγχώρια ζήτηση είναι ο κύριος κινητήριος μοχλός αύξησης του ΑΕΠ και συνδέεται με τη χαλάρωση των περιορισμών πέραν της εφαρμογής του εμβολιασμού, τις σταδιακές βελτιώσεις στις αγορές εργασίας, την άντληση επιπλέον αποταμιεύσεων που σωρεύτηκαν κατά τις περιόδους εφαρμογής περιοριστικών μέτρων, καθώς και την ισχυρή αύξηση των επενδύσεων με την αξιοποίηση ευνοϊκών όρων χρηματοδότησης και τη στήριξη σε επίπεδο πολιτικής από το NextGenerationEU. Ακολουθώντας τη σύσταση, τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ ανέλαβαν δράση,

[1] ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

[2] ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

μεμονωμένα και συλλογικά στο πλαίσιο της Ευρωομάδας, ούτως ώστε να εξασφαλίσουν μια πολιτική που στηρίζει την ανάκαμψη από την κρίση της COVID-19. Εφεξής, η αβεβαιότητα και οι κίνδυνοι παραμένουν σε υψηλό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένης της εξέλιξης της πανδημίας, τόσο εντός όσο και εκτός της ΕΕ.

(2) Κατά τη διάρκεια του έτους, η έντονη αύξηση της εγχώριας ζήτησης ήρθε αντιμέτωπη με περιορισμούς σε ό,τι αφορά την προσφορά, συμπεριλαμβανομένων της έλλειψης εισροών και των διαταραχών στην εφοδιαστική. Επιπλέον, οι ελλείψεις σε εργατικό δυναμικό και δεξιότητες αποτελούν ολοένα και μεγαλύτερη πηγή ανησυχίας σε ορισμένους τομείς και σε ορισμένα κράτη μέλη. Μετά από αρκετά έτη πολύ χαμηλών ποσοστών, ο πληθωρισμός στη ζώνη του ευρώ αυξήθηκε από τις αρχές του 2021, ιδίως λόγω της ανόδου των τιμών της ενέργειας και των προβλημάτων εφοδιασμού, γεγονός που υποδηλώνει ένα μεταβατικό φαινόμενο που συνδέεται με τη διαδικασία προσαρμογής μετά τα περιοριστικά μέτρα. Ο πληθωρισμός έφθασε στο 3,4 % , στη ζώνη του ευρώ τον Σεπτέμβριο του 2021, που είναι το υψηλότερο επίπεδο της δεκαετίας.

(3) Το 2021, η ευρωπαϊκή στρατηγική ανάκαμψης επικεντρώθηκε στην υλοποίηση του NextGenerationEU, και του μεγαλύτερού του μέσου, του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ)[3]. Έως τα μέσα Νοεμβρίου 2021, το Συμβούλιο είχε εγκρίνει τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας 22 κρατών μελών, συμπεριλαμβανομένων 18 χωρών της ζώνης του ευρώ, μετά από θετικές εκτιμήσεις της Επιτροπής. Κατά τα επόμενα έτη, η εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων και οι επενδύσεις στο πλαίσιο του ΜΑΑ θα έχουν σημαντικό θετικό αντίκτυπο στη λειτουργία των οικονομιών της ζώνης του ευρώ. Ο Μηχανισμός θα προωθήσει την οικονομική και κοινωνική σύγκλιση προς τα πάνω μεταξύ των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ, δεδομένης της κλείδας κατανομής των πόρων της. Ο Μηχανισμός έχει επίσης ενισχύσει την εμπιστοσύνη και συμβάλλει στη διατήρηση της ανάπτυξης και της μακροοικονομικής σταθερότητας, εξισορροπώντας έτσι το μείγμα πολιτικών και συμπληρώνοντας τις δράσεις της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ). Πέραν της στήριξης της ανάκαμψης, ο ΜΑΑ αποσκοπεί στον διαρθρωτικό μετασχηματισμό των οικονομιών των κρατών μελών, ιδίως για την επίτευξη της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης. Η πραγματοποίηση συνεκτικών επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του ΜΑΑ, σε συνδυασμό με τη χρήση των ταμείων συνοχής, αποσκοπεί στην αύξηση της ανθεκτικότητας της ζώνης του ευρώ σε μελλοντικούς κλυδωνισμούς και στην αύξηση του δυνητικού προϊόντος με βιώσιμο τρόπο, στη στήριξη της απασχόλησης και στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προκλήσεων. Επιπλέον, η έκδοση χρεογράφων σε ευρώ από την Ένωση για τη χρηματοδότηση του ΜΑΑ θα προσδώσει βάθος και ρευστότητα στις ευρωπαϊκές κεφαλαιαγορές και θα συμβάλει στην ενίσχυση του ευρώ ως διεθνούς νομίσματος.

(4) Η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που περιλαμβάνονται στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας θα δώσει τη δυνατότητα εκταμίευσης της χρηματοδότησης του ΜΑΑ και θα συμβάλει αποτελεσματικά στην επίτευξη των

[3] Κανονισμός (ΕΕ) 2021/241 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Φεβρουαρίου 2021, για τη θέσπιση του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, ΕΕ L 57 της 18.2.2021, σ. 17.

προτεραιοτήτων πολιτικής της ζώνης του ευρώ, συμπεριλαμβανομένων των συστάσεων του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ[4]. Αυτό θα αφορά, μεταξύ άλλων, την ενίσχυση των εθνικών θεσμικών πλαισίων, τη στήριξη δημόσιων επενδύσεων υψηλής ποιότητας, μέτρα πολιτικής για τη στήριξη της κοινωνικής συνοχής και μια δίκαιη πράσινη και ψηφιακή μετάβαση. Οι ενέργειες αυτές θα συμβάλουν στη διασφάλιση μιας βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάκαμψης, στη διατήρηση του αναπτυξιακού δυναμικού και στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας. Τούτο συνάδει με την Ετήσια Επισκόπηση της Βιώσιμης Ανάπτυξης και τις τέσσερις διαστάσεις της ανταγωνιστικής βιωσιμότητας, δηλαδή την περιβαλλοντική βιωσιμότητα, την παραγωγικότητα, τη δικαιοσύνη και τη μακροοικονομική σταθερότητα[5].

(5) Οι κατάλληλα υποστηρικτικές και αλληλοενισχυόμενες οικονομικές πολιτικές έχουν εξασφαλίσει αποτελεσματική μακροοικονομική σταθεροποίηση και έχουν περιορίσει τον αντίκτυπο στα αποτελέσματα στην αγορά εργασίας, μετριάζοντας τους κινδύνους αρνητικών συνεπειών και στηρίζοντας την ταχεία οικονομική ανάκαμψη. Ένα κατάλληλο μείγμα νομισματικών και δημοσιονομικών πολιτικών, παράλληλα με διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις και μέτρα για τη διατήρηση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, θα εξακολουθήσει να είναι ουσιαστικής σημασίας για την καλή λειτουργία της ζώνης του ευρώ, σε πλήρη συμμόρφωση με τους αντίστοιχους ρόλους των κρατών μελών και των θεσμικών οργάνων βάσει της Συνθήκης.

(6) Τα μέτρα νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ αποσκοπούν στη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας των διαφόρων τμημάτων των χρηματοπιστωτικών αγορών και στο να διατηρηθούν ανέπαφοι οι δίαυλοι μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής και, εν τέλει, να διασφαλιστεί η μεσοπρόθεσμη σταθερότητα των τιμών. Τον Ιούλιο του 2021, η ΕΚΤ δημοσίευσε τη νέα στρατηγική της για τη νομισματική πολιτική. Η νέα στρατηγική υιοθετεί έναν συμμετρικό στόχο 2 % μεσοπρόθεσμα για τον πληθωρισμό . Το Διοικητικό Συμβούλιο επιβεβαίωσε επίσης ότι η δέσμη των επιτοκίων της ΕΚΤ παραμένει το κύριο μέσο νομισματικής πολιτικής της. Τον Οκτώβριο του 2021, η ΕΚΤ ξεκίνησε μια διετή φάση έρευνας για ένα ψηφιακό ευρώ. Η δημιουργία ενός ψηφιακού ευρώ θα απαιτήσει παρέμβαση του νομοθέτη της Ένωσης βάσει του άρθρου 133 της ΣΛΕΕ. Η έκδοση ενός τέτοιου ψηφιακού νομίσματος κεντρικής τράπεζας θα μπορούσε, μεταξύ άλλων, να διασφαλίσει τη συνεχή παροχή δημόσιου χρήματος σε ψηφιακή μορφή, να στηρίξει την ψηφιοποίηση της ευρωπαϊκής οικονομίας και να ενθαρρύνει ενεργά την καινοτομία στις λιανικές πληρωμές[6]. Επιπλέον, θα συμβάλει στην ενίσχυση του διεθνούς ρόλου του ευρώ και στην ανοικτή στρατηγική αυτονομία της Ευρώπης.

(7) Στις 19 Οκτωβρίου 2021, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δρομολόγησε εκ νέου τη συζήτηση σχετικά με την επανεξέταση της οικονομικής διακυβέρνησης με σκοπό την επίτευξη ευρείας συναίνεσης για τον τρόπο ενίσχυσης της αποτελεσματικότητας και της

---

4 Σύσταση του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2021 σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ ΕΕ C 283 της 15.7.2021, p. 1.

5 Ετήσια Επισκόπηση της Βιώσιμης Ανάπτυξης 2022, COM (2021)740

6 Βλ. την έκθεση της ΕΚΤ του Οκτωβρίου 2020 με τίτλο «Report on a digital euro» (Έκθεση για το ψηφιακό ευρώ), διαθέσιμη στη διεύθυνση https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/Report_on_a_digital_euro~4d7268b458.en.pdf.

διαφάνειας του πλαισίου, την αντιμετώπιση των μακροοικονομικών ανισορροπιών, καθώς και των δημοσιονομικών προκλήσεων κατά τρόπο μεταβατικό και φιλικό προς την ανάπτυξη, λαμβάνοντας υπόψη τα διδάγματα που αντλήθηκαν από την κρίση της νόσου COVID-19.

(8) Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης στη ζώνη του ευρώ συνολικά αναμένεται να ανέλθει στο 7,1 % του ΑΕΠ το 2021, αλλά να μειωθεί σε 3,9 % το 2022. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός της ζώνης του ευρώ, που απορρέει από τους εθνικούς προϋπολογισμούς και τον προϋπολογισμό της ΕΕ, προβλέπεται να παραμείνει υποστηρικτικός το 2021 και το 2022 (1¾% και 1 % του ΑΕΠ, αντίστοιχα). Το 2022, οι δημόσιες επενδύσεις, τόσο οι εθνικά χρηματοδοτούμενες όσο και οι χρηματοδοτούμενες από την ΕΕ, θα συμβάλουν στον υποστηρικτικό προσανατολισμό. Από τον Νοέμβριο του 2021, τα 18 εθνικά σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας της ζώνης του ευρώ, τα οποία έχουν εγκριθεί από το Συμβούλιο μέχρι στιγμής, θα παρέχουν χρηματοδοτική στήριξη μεγάλης κλίμακας σε κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ ύψους έως 262 δισ. EUR σε επιχορηγήσεις και 139 δισ. EUR σε δάνεια κατά την περίοδο έως το 2026. Ο συντονισμός των εθνικών δημοσιονομικών πολιτικών, με πλήρη σεβασμό του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, είναι ζωτικής σημασίας για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του κλυδωνισμού που προκάλεσε η COVID-19, για μια βιώσιμη ανάκαμψη και για την ορθή λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ). Ενώ η γενική ρήτρα διαφυγής θα παραμείνει ενεργή το 2022, αναμένεται να απενεργοποιηθεί από το 2023. Με την εδραίωση της ανάκαμψης της οικονομίας, η δημοσιονομική πολιτική στρέφεται από προσωρινά μέτρα έκτακτης ανάγκης σε στοχευμένα μέτρα στήριξης της ανάκαμψης. Η αύξηση των δεικτών δημόσιου χρέους (από 85,5 % του ΑΕΠ το 2019 σε 100 % του ΑΕΠ το 2021) αντανακλά τις συνδυασμένες επιπτώσεις της συρρίκνωσης της παραγωγής και την αναγκαία αντίδραση σε επίπεδο πολιτικής στον ισχυρό κλυδωνισμό που προκάλεσε η νόσος COVID-19. Ωστόσο, καθώς οι δείκτες χρέους ήταν ήδη υψηλοί σε ορισμένα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ πριν από τον κλυδωνισμό, η σταδιακή, συνεχής και ευνοϊκή για την ανάπτυξη μείωση του χρέους θα αποτελέσει στόχο πολιτικής σε μεγάλο μέρος της ζώνης του ευρώ.

(9) Στο πλαίσιο αυτό, η βελτίωση της σύνθεσης των δημόσιων οικονομικών, μεταξύ άλλων με την προώθηση των επενδύσεων, την ποιότητα των δημοσιονομικών μέτρων και τη διασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας μακροπρόθεσμα, μεταξύ άλλων ενόψει της κλιματικής αλλαγής και της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης, φαίνονται ιδιαίτερα συναφείς. Η κατάρτιση πράσινου προϋπολογισμού, η επανεξέταση των δαπανών, η εύρυθμη λειτουργία των συστημάτων διαχείρισης των δημόσιων επενδύσεων και τα αποτελεσματικά πλαίσια δημόσιων συμβάσεων μπορούν να δημιουργήσουν δημοσιονομικά περιθώρια για πρόσθετες δημόσιες επενδύσεις. Οι μεταρρυθμίσεις για μια πιο αποτελεσματική και δίκαιη εισοδηματική πολιτική έγιναν ακόμη πιο θεμελιώδεις στον απόηχο της κρίσης λόγω της COVID-19. Υπάρχουν ακόμη περιθώρια να καταστούν τα φορολογικά συστήματα στη ζώνη του ευρώ πιο φιλικά προς την ανάπτυξη και το περιβάλλον, ιδίως με τη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης της εργασίας, η οποία παραμένει υψηλή, στα περισσότερα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ. Τα μέτρα για την αντιμετώπιση του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού, της φοροαποφυγής και της φοροδιαφυγής μπορούν να καταστήσουν τα φορολογικά συστήματα πιο αποτελεσματικά και πιο δίκαια, στηρίζοντας παράλληλα την ανάκαμψη και την αύξηση των εσόδων. Η παγκοσμιοποίηση κατέστησε αναγκαία την προσαρμογή του φορολογικού πλαισίου σε μια ολοένα και περισσότερο ψηφιοποιημένη οικονομία. Επιτεύχθηκε συμφωνία για τη μεταρρύθμιση της παγκόσμιας φορολογίας με σκοπό τον περιορισμό του

επιζήμιου φορολογικού ανταγωνισμού εντός του χωρίς αποκλεισμούς Πλαισίου ΟΟΣΑ/G20 για τη διάβρωση της φορολογικής βάσης και τη μετατόπιση των κερδών (BEPS).

(10) Η ταχεία και ισχυρή απόκριση πολιτικής σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο, μεταξύ άλλων μέσω του NextGenerationEU, υπήρξε αποτελεσματική για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κρίσης στα νοικοκυριά και τις επιχειρήσεις. Χάρη σε αυτή τη συντονισμένη δράση, οι αποκλίσεις διευρύνθηκαν λιγότερο από ό, τι αναμενόταν αρχικά και οι μακροπρόθεσμες αρνητικές επιπτώσεις έχουν μετριαστεί. Η στήριξη σε επίπεδο πολιτικής, μεταξύ άλλων μέσω συστημάτων μειωμένου ωραρίου εργασίας και άλλων μέτρων για τη διατήρηση της απασχόλησης, συνέβαλε στη διατήρηση της δραστηριότητας των επιχειρήσεων καθ' όλη τη διάρκεια της κρίσης και περιόρισε την αύξηση του ποσοστού ανεργίας και τη μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος. Αν και αυξάνονται, τα ποσοστά αφερεγγυότητας παρέμειναν συγκρατημένα το 2021 παρά τη σταδιακή άρση των μέτρων στήριξης. Οι αγορές εργασίας παρουσιάζουν επίσης σταδιακή βελτίωση, καθώς η απασχόληση επανήλθε στο 72,2 % το δεύτερο τρίμηνο του 2021, σε σύγκριση με την προ της νόσου COVID κορύφωση σε 72,9 % το τέταρτο τρίμηνο του 2019. Η υιοθέτηση με ταχείς ρυθμούς της ψηφιακής τεχνολογίας καθ' όλη τη διάρκεια της κρίσης θα μπορούσε να έχει θετικό αντίκτυπο στην παραγωγικότητα, εάν διατηρηθεί σε βάθος χρόνου. Ωστόσο, η κρίση της νόσου COVID-19 είχε σημαντικές εδαφικές, τομεακές και διανεμητικές επιπτώσεις, λόγω των οποίων θα απαιτηθούν ανακατανομές τόσο εντός όσο και μεταξύ χωρών και τομέων, με σημαντικό κόστος μετάβασης για τους εργαζομένους και τις επιχειρήσεις.

(11) Παρά το γεγονός ότι η αύξηση των πτωχεύσεων έχει παραμείνει περιορισμένη μέχρι στιγμής, η πανδημία επιδείνωσε τα αποτελέσματα πολλών επιχειρήσεων, γεγονός που ενδέχεται να περιορίσει την ικανότητά τους να χρηματοδοτήσουν επενδυτικά έργα βραχυπρόθεσμα και να θέσει σε κίνδυνο την ικανότητα αποπληρωμής. Καθώς η ανάκαμψη εδραιώνεται, η στήριξη θα πρέπει σταδιακά να καταργηθεί και να καταστεί πιο στοχευμένη. Η μείωση της χρήσης χρεωστικών μέσων θα περιορίσει ενδεχόμενες υποχρεώσεις και θα συμβάλει στη διατήρηση της επενδυτικής ικανότητας των επιχειρήσεων. Η έγκαιρη απόσυρση των μέτρων στήριξης της πολιτικής είναι μια πράξη εξισορρόπησης μεταξύ, αφενός, της στήριξης των επενδύσεων και της απασχόλησης και της αποφυγής πτώχευσης βιώσιμων επιχειρήσεων χωρίς, αφετέρου, να παρεμποδίζεται η ομαλή έξοδος από την αγορά των μη βιώσιμων επιχειρήσεων μεσοπρόθεσμα. Στο πλαίσιο αυτό, η βελτίωση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε χρηματοδότηση, η βελτίωση των ισολογισμών των επιχειρήσεων και η ενίσχυση της ικανότητας και της αποτελεσματικότητας των πλαισίων αφερεγγυότητας είναι ζωτικής σημασίας. Τα εθνικά καθεστώτα αφερεγγυότητας διαφέρουν σημαντικά μεταξύ των χωρών της ζώνης του ευρώ και θα απαιτηθούν μέτρα ενίσχυσης της ικανότητας για τη διευκόλυνση ενός αποτελεσματικού διοικητικού και δικαστικού συστήματος. Η βελτίωση των πλαισίων αφερεγγυότητας μπορεί επίσης να συμβάλει σε πιο υγιείς ισολογισμούς του τραπεζικού τομέα, γεγονός που θα έχει θετικό αντίκτυπο στην προσφορά

πιστώσεων. Η οδηγία για την αναδιάρθρωση και την αφερεγγυότητα[7], η οποία αποσκοπεί στη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σε όλα τα κράτη μέλη σχετικά με την προληπτική αναδιάρθρωση και την απαλλαγή από τα χρέη για τους επιχειρηματίες, θα πρέπει να μεταφερθεί στο εθνικό δίκαιο έως τις 17 Ιουλίου 2022. Επιπλέον, η ολοκλήρωση των κεφαλαιαγορών της ΕΕ είναι καίριας σημασίας για την παροχή εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης στις επιχειρήσεις, οι οποίες θα συμπληρώνουν τον τραπεζικό δανεισμό. Η πρόοδος στην Ένωση Κεφαλαιαγορών (CMU)[8] μπορεί να βελτιώσει την πρόσβαση των επιχειρήσεων της ζώνης του ευρώ σε χρηματοδότηση, να κινητοποιήσει μακροπρόθεσμες επενδύσεις σε πράσινες, νέες τεχνολογίες και υποδομές, να προωθήσει τις επενδύσεις μετοχικού κεφαλαίου και να άρει τους διασυνοριακούς φραγμούς στις επενδύσεις, μεταξύ άλλων με την εναρμόνιση ορισμένων πτυχών του ουσιαστικού δικαίου περί των διαδικασιών αφερεγγυότητας.

(12) Ενώ η απασχόληση ανακάμπτει με ταχύ ρυθμό, ορισμένοι τομείς, συγκεκριμένες κατηγορίες εργαζομένων και περιφέρειες αναμένεται να επηρεαστούν σε διαρκή βάση από την κρίση και από την ισχυρή ώθηση για τον οικολογικό προσανατολισμό της οικονομίας. Οι νέες θέσεις εργασίας που δημιουργούνται μπορεί να διαφέρουν από τις θέσεις εργασίας που έχουν χαθεί λόγω της κρίσης. Τα σημεία συμφόρησης στην αλυσίδα εφοδιασμού ενδέχεται να επιβραδύνουν την ανάκαμψη της απασχόλησης σε ορισμένους τομείς. Ως εκ τούτου, τα μέτρα πολιτικής που διευκολύνουν τη μετάβαση από μια θέση εργασίας σε άλλη και την επανένταξη στην αγορά εργασίας θα είναι καίριας σημασίας για τη στήριξη της προσαρμογής και τον μετριασμό των κοινωνικών επιπτώσεων, ιδίως υπό το πρίσμα της διττής μετάβασης. Η Επιτροπή υπέβαλε σύσταση για μια αποτελεσματική ενεργό στήριξη της απασχόλησης μετά την κρίση της νόσου COVID-19 (EASE)[9], με την οποία καλεί τα κράτη μέλη να αναπτύξουν συνεκτικές δέσμες μέτρων πολιτικής που συνδυάζουν μέτρα που αποσκοπούν στη γεφύρωση των ελλείψεων δεξιοτήτων και βοηθούν τα άτομα να ανταπεξέλθουν με επιτυχία στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Οι δέσμες αυτές θα αποτελούνται από τρεις συνιστώσες: i) χρονικά περιορισμένα και καλά σχεδιασμένα κίνητρα πρόσληψης και μετάβασης και στήριξη της επιχειρηματικότητας· ii) ευκαιρίες αναβάθμισης των δεξιοτήτων και επανειδίκευσης που συνδέονται με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας και iii) ενισχυμένη στήριξη από τις υπηρεσίες απασχόλησης. Εν τω μεταξύ, για τη συνοχή της ζώνης του ευρώ η κοινωνική προστασία παραμένει θεμελιώδους σημασίας την επαύριο της κρίσης στους τομείς της υγείας και της οικονομίας και προκειμένου να εξασφαλιστεί δίκαιη

[7] Οδηγία (ΕΕ) 2019/1023 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, περί πλαισίου για την προληπτική αναδιάρθρωση, την απαλλαγή από τα χρέη και τις ανικανότητες ή την έκπτωση οφειλετών, καθώς και περί μέτρων βελτίωσης των διαδικασιών αυτών, και για την τροποποίηση της οδηγίας (ΕΕ) 2017/1132 (Οδηγία για την αναδιάρθρωση και την αφερεγγυότητα), ΕΕ L 172 της 26.6.2019, σ. 18.

[8] Κατά τη σύνοδο κορυφής της ευρωζώνης στις 25 Ιουνίου 2021, οι ηγέτες της ΕΕ υπογράμμισαν την πολιτική τους στήριξη στην Ένωση Κεφαλαιαγορών (CMU) και ζήτησαν την ταχεία εφαρμογή του σχεδίου δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών.

[9] Σύσταση (ΕΕ) 2021/402 της Επιτροπής, της 4ης Μαρτίου 2021, σχετικά με την αποτελεσματική ενεργό στήριξη της απασχόλησης μετά την κρίση της νόσου COVID-19 (EASE) ΕΕ L 80 της 8.3.2021, σ. 1.

διττή μετάβαση. Ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων[10] παραμένει η πυξίδα για την απασχόληση, τις δεξιότητες και τις δράσεις κοινωνικής πολιτικής που προωθούν την ανοδική οικονομική και κοινωνική σύγκλιση και τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας και διαβίωσης στα κράτη μέλη. Το σχέδιο δράσης για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, που εγκρίθηκε τον Μάρτιο του 2021, θέτει τρεις πρωταρχικούς στόχους της ΕΕ σχετικά με i) την απασχόληση, ii) την εκπαίδευση ενηλίκων και iii) τη μείωση της φτώχειας έως το 2030[11], στους οποίους θα συμβάλουν οι δράσεις πολιτικής που συνιστώνται κατωτέρω. Οι ηγέτες της ΕΕ εξέφρασαν την ικανοποίησή τους για τους στόχους αυτούς κατά την κοινωνική σύνοδο κορυφής του Πόρτο στις 8 Μαΐου 2021 και στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στις 24-25 Ιουνίου 2021.

(13) Τα κράτη μέλη έχουν εκπονήσει/καταρτίσει φιλόδοξα μεταρρυθμιστικά και επενδυτικά σχέδια, με τη χρηματοδοτική και πολιτική στήριξη του ΜΑΑ. Η βελτίωση της ποιότητας των θεσμών, ιδίως με την ενίσχυση της διοικητικής ικανότητας, θα είναι καίριας σημασίας για τη διασφάλιση της ταχείας απορρόφησης των σχετικών κονδυλίων, αποφεύγοντας παράλληλα αλληλεπικαλύψεις και παρεμβάσεις σε σχέση με άλλα μέσα της ΕΕ. Τα κράτη μέλη μπορούν να βελτιώσουν τις συνθήκες-πλαίσιο των ιδιωτικών επενδύσεων βελτιώνοντας το επιχειρηματικό περιβάλλον. Η διατήρηση και η ενίσχυση της ανθεκτικότητας της αλυσίδας εφοδιασμού στην ενιαία αγορά, με τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των ελλείψεων και των σημείων συμφόρησης στον εφοδιασμό, παράλληλα με τις ανοικτές αγορές, τη σύγκλιση των προτύπων, τη μεγαλύτερη διαφοροποίηση, την κυκλικότητα και την αποδοτική χρήση των πόρων, θα είναι καίριας σημασίας για τη διασφάλιση της ομαλής λειτουργίας της ενιαίας αγοράς. Η σύσταση του Συμβουλίου του 2021 σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ, της 13ης Ιουλίου 2021, με την οποία ζητείται η περαιτέρω ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς αγαθών και υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένης της ψηφιακής ενιαίας αγοράς, με την άρση των περιττών περιορισμών, την ενίσχυση της εποπτείας της αγοράς και τη διασφάλιση επαρκούς διοικητικής ικανότητας, εξακολουθεί να ισχύει.

(14) Ο τραπεζικός τομέας έχει επιδείξει συνολική ανθεκτικότητα όταν αντιμετωπίζει σοβαρές οικονομικές πιέσεις, χάρη σε προηγούμενες μεταρρυθμίσεις. Η εκτεταμένη πολιτική στήριξη στο πλαίσιο της κρίσης και η ισχυρή ανάκαμψη που καταγράφηκε το 2021 έχουν μειώσει μέχρι στιγμής τις ανησυχίες σχετικά με τους χαμηλότερους ισολογισμούς των επιχειρήσεων. Ωστόσο, οι τράπεζες της ζώνης του ευρώ ενδέχεται να υποστούν κάποια επιδείνωση της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού. Η έγκαιρη παρακολούθηση των κινδύνων, η προορατική συνεργασία με τους οφειλέτες και η ενεργός διαχείριση των μη εξυπηρετούμενων δανείων είναι σημαντικές για τη διατήρηση της ικανότητάς τους να χρηματοδοτούν την οικονομική ανάκαμψη.

---

[10] Διοργανική διακήρυξη για τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, ΕΕ C 428 της 13.12.2017, σ. 10.

[11] Η ΕΕ δεσμεύτηκε να επιτύχει τους ακόλουθους πρωταρχικούς στόχους της ΕΕ έως το 2030: τουλάχιστον το 78 % των ατόμων ηλικίας 20-64 θα πρέπει να έχει βρει απασχόληση· τουλάχιστον το 60 % των ατόμων ηλικίας 25-64 ετών θα πρέπει να συμμετέχει σε δραστηριότητες μάθησης κάθε χρόνο· και ο αριθμός των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού θα πρέπει να μειωθεί κατά τουλάχιστον 15 εκατομμύρια σε σύγκριση με το 2019.

(15) Το οικονομικό μέγεθος και η ολοκλήρωση της ζώνης του ευρώ, καθώς και οι δράσεις που έχουν αναληφθεί για την αντιμετώπιση της κρίσης, έχουν αποτελέσει παράγοντες σταθεροποίησης σε παγκόσμιο επίπεδο καθ' όλη τη διάρκεια της κρίσης της νόσου COVID-19. Δεδομένης της διασύνδεσης των οικονομιών, τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ θα πρέπει, κατά τα προσεχή έτη, να υλοποιήσουν τις επενδύσεις και τις μεταρρυθμίσεις που συμφωνήθηκαν για να εξέλθουν ισχυρότερα από την κρίση, ενώ παράλληλα να εμβαθύνουν περαιτέρω τη θεσμική διάρθρωση της ζώνης του ευρώ ώστε να αυξηθεί η ανθεκτικότητά της σε μελλοντικούς κλυδωνισμούς και να παραμείνει ισχυρότερη στη διεθνή σκηνή. Οι οικονομικές και χρηματοπιστωτικές εξελίξεις σε προηγμένες και αναδυόμενες οικονομίες της αγοράς έχουν άμεσες επιπτώσεις στη ζώνη του ευρώ μέσω διαφόρων διαύλων, μεταξύ άλλων μέσω της πολιτικής για την υγεία και τον εμβολιασμό, της νομισματικής πολιτικής, των χρηματοοικονομικών ροών, των παγκόσμιων αλυσίδων αξίας και του εμπορίου. Οι περιορισμοί στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού που προέκυψαν μετά την ανάκαμψη μαρτυρούν περαιτέρω την αυξανόμενη παγκόσμια οικονομική διασύνδεση. Εν τω μεταξύ, το πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της ζώνης του ευρώ συνέχισε τη σταδιακή μείωσή του και κατέγραψε επίπεδο παραπλήσιο του συνιστώμενου σύμφωνα με τα θεμελιώδη μεγέθη. Η ενίσχυση του διεθνούς ρόλου του ευρώ, το οποίο παρέμεινε σε γενικές γραμμές σταθερό τα τελευταία χρόνια, μεταξύ άλλων μέσω της ανάπτυξης ενός ψηφιακού ευρώ, θα μπορούσε να ενισχύσει την οικονομική και χρηματοπιστωτική αυτονομία της ζώνης του ευρώ και της Ένωσης και να βελτιώσει την παγκόσμια χρηματοπιστωτική σταθερότητα.

(16) Η εμβάθυνση της ΟΝΕ παραμένει ουσιαστικής σημασίας. Η Τραπεζική Ένωση και η Ένωση Κεφαλαιαγορών αποτελούν αλληλοενισχυόμενα εγχειρήματα για την προώθηση της ανάπτυξης, τη διασφάλιση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και τη στήριξη μιας γνήσιας Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης. Η κάλυψη των κενών που απομένουν θα αυξήσει περαιτέρω τη σταθερότητα και την ανθεκτικότητα της ζώνης του ευρώ, θα βοηθήσει τις οικονομίες της ζώνης του ευρώ να ευδοκιμήσουν και θα ισχυροποιήσει τον διεθνή ρόλο του ευρώ. Η ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης, μαζί με την έγκαιρη επικύρωση της τροποποιητικής συμφωνίας της Συνθήκης για τον ΕΜΣ, και της Ένωσης Κεφαλαιαγορών, παραμένει ουσιαστικής σημασίας. Η εν λόγω ολοκλήρωση θα στηρίξει επίσης την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, οι οποίες απαιτούν σημαντικές επενδύσεις. Η σύνοδος κορυφής για το ευρώ της 25ης Ιουνίου 2021 επανέλαβε τη δέσμευση για την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης και κάλεσε την Ευρωομάδα (σε διευρυμένη σύνθεση) να συμφωνήσει, χωρίς καθυστέρηση και σε συναινετική βάση, σε ένα σταδιακό και χρονικά δεσμευτικό πρόγραμμα εργασιών για όλα τα εκκρεμή στοιχεία. Ζήτησε επίσης την ταχεία εφαρμογή του σχεδίου δράσης για την Ένωση Κεφαλαιαγορών σύμφωνα με τις προτεραιότητες που καθορίζονται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 3ης Δεκεμβρίου 2020. Η σύσταση του Συμβουλίου του 2021 σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ, της 13ης Ιουλίου 2021, η οποία ζητεί την ολοκλήρωση της ΟΝΕ και την ενίσχυση του διεθνούς ρόλου του ευρώ, παραμένει επίκαιρη.

ΣΥΝΙΣΤΑ στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να αναλάβουν δράση, μεμονωμένα, μεταξύ άλλων μέσω της υλοποίησης των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, και συλλογικά στο πλαίσιο της Ευρωομάδας, κατά την περίοδο 2022-2023, ούτως ώστε:

1. Να συνεχίσουν να χρησιμοποιούν και να συντονίζουν τις εθνικές δημοσιονομικές πολιτικές σε όλα τα κράτη μέλη για την αποτελεσματική στήριξη μιας βιώσιμης και

χωρίς αποκλεισμούς ανάκαμψης. Να διατηρήσουν ένα συγκρατημένα υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό το 2022 σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ, λαμβάνοντας υπόψη τους εθνικούς προϋπολογισμούς και τη χρηματοδότηση που παρέχεται από τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας. Να κατευθύνουν σταδιακά τα δημοσιονομικά μέτρα προς επενδύσεις που προωθούν μια βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάκαμψη, συνεπή με την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, αποδίδοντας ιδιαίτερη προσοχή στην ποιότητα των δημοσιονομικών μέτρων. Να διατηρήσουν μια ευέλικτη δημοσιονομική πολιτική ώστε να είναι σε θέση να αντιδράσουν σε περίπτωση επανεμφάνισης κινδύνων πανδημίας. Να διαφοροποιήσουν τις δημοσιονομικές πολιτικές λαμβάνοντας υπόψη την πορεία της ανάκαμψης, τη δημοσιονομική βιωσιμότητα και την ανάγκη μείωσης των οικονομικών, κοινωνικών και εδαφικών αποκλίσεων. Μόλις το επιτρέψουν οι οικονομικές συνθήκες, να επιδιώξουν την εφαρμογή δημοσιονομικών πολιτικών που αποσκοπούν στην επίτευξη συνετών μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών θέσεων και στη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους, με παράλληλη ενίσχυση των επενδύσεων.

2. Να προωθήσουν πολιτικές που αντιμετωπίζουν τον επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό, τη φοροδιαφυγή και τη φοροαποφυγή ώστε να διασφαλίσουν δίκαια και αποτελεσματικά φορολογικά συστήματα. Να εργαστούν για τον περιορισμό του επιζήμιου φορολογικού ανταγωνισμού, μεταξύ άλλων μέσω της εφαρμογής της παγκόσμιας συναινετικής λύσης για την αντιμετώπιση των φορολογικών προκλήσεων που προκύπτουν από την ψηφιοποίηση και την παγκοσμιοποίηση της οικονομίας. Να μειώσουν τη φορολογική επιβάρυνση της εργασίας και να προωθήσουν τη μετατόπιση από τη φορολόγηση της εργασίας σε φόρους που προκαλούν λιγότερες στρεβλώσεις. Να μεριμνήσουν για τη μετάβαση από μέτρα έκτακτης ανάγκης σε μέτρα ανάκαμψης στις αγορές εργασίας με την εξασφάλιση αποτελεσματικών ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας με: i) στήριξη της μετάβασης σε θέσεις εργασίας, ιδίως προς την πράσινη και την ψηφιακή οικονομία, ii) συνδυασμό μέτρων για την αντιμετώπιση των ελλείψεων δεξιοτήτων, ενίσχυση της αναβάθμισης των δεξιοτήτων και της επανεκπαίδευσης, παροχή στοχευμένων κινήτρων για προσλήψεις και iii) ενίσχυση της ικανότητας των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης να αντιμετωπίζουν τις αναντιστοιχίες στην αγορά εργασίας. Να ενισχύσουν ποιοτικά συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης χωρίς αποκλεισμούς. Να προωθήσουν την ένταξη των ευάλωτων ομάδων στην αγορά εργασίας, ιδίως των νέων και των γυναικών, να εξασφαλίσουν κατάλληλες συνθήκες εργασίας και να αντιμετωπίσουν τον κατακερματισμό της αγοράς εργασίας, να αναπτύξουν και να προσαρμόσουν, όπου απαιτείται, συστήματα κοινωνικής προστασίας για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που ανακύπτουν μετά την κρίση της νόσου COVID-19. Να διασφαλίσουν την αποτελεσματική συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στη χάραξη πολιτικής, να ενισχύσουν τον κοινωνικό διάλογο και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις. Να διασφαλίσουν την ανταλλαγή ορθών πρακτικών και τη σύγκλιση σε ορθές πρακτικές στην αγορά εργασίας και τις κοινωνικές πολιτικές που αυξάνουν την οικονομική και κοινωνική ανθεκτικότητα.

3. Να παρακολουθούν την αποτελεσματικότητα των δεσμών μέτρων στήριξης της πολιτικής για τις επιχειρήσεις, να εστιάζουν σε πιο στοχευμένη στήριξη για τη φερεγγυότητα βιώσιμων επιχειρήσεων που δέχτηκαν πίεση κατά τη διάρκεια της πανδημίας, και να κάνουν μεγαλύτερη χρήση των μέσων συμμετοχικού τύπου. Να λάβουν μέτρα για την αύξηση της ικανότητας των πλαισίων αφερεγγυότητας να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά και έγκαιρα την πτώχευση και την αναδιάρθρωση του χρέους, να μεγιστοποιούν τη διατήρηση της αξίας και να προωθούν μια

αποτελεσματική κατανομή κεφαλαίων και διασυνοριακών επενδύσεων. Να σημειώσουν πρόοδο όσον αφορά την εμβάθυνση της Ένωσης Κεφαλαιαγορών, μεταξύ άλλων με την ταχεία επίτευξη συμφωνίας σχετικά με τις νομοθετικές προτάσεις της Επιτροπής για τη στήριξη της χρηματοδότησης της οικονομίας και την ενίσχυση των επενδυτικών ευκαιριών για τις επιχειρήσεις και τους ιδιώτες, καθώς και την άρση των διασυνοριακών εμποδίων στις επενδύσεις στην ενιαία αγορά.

4. Να συνεχίσουν την ενίσχυση των εθνικών θεσμικών πλαισίων και να επιδιώξουν μεταρρυθμίσεις για την αντιμετώπιση των εμποδίων στις επενδύσεις και την ανακατανομή των κεφαλαίων, και να διασφαλίσουν την αποτελεσματική και έγκαιρη χρήση των κονδυλίων της Ένωσης. Να μειώσουν τον διοικητικό φόρτο για τις επιχειρήσεις και να βελτιώσουν το επιχειρηματικό περιβάλλον. Να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα και την ψηφιοποίηση της δημόσιας διοίκησης. Να βελτιώσουν τη διαχείριση των δημόσιων οικονομικών, μεταξύ άλλων μέσω της κατάρτισης πράσινων προϋπολογισμών και αποτελεσματικών πλαισίων διαχείρισης των δημόσιων επενδύσεων, και να αξιοποιήσουν τις επανεξετάσεις των δαπανών για να βελτιώσουν τη σύνθεση των δημόσιων οικονομικών, ιδίως την ποιότητα των δημόσιων επενδύσεων, τις επενδύσεις σε ανθρώπινο δυναμικό και δεξιότητες, και να εστιάσουν καλύτερα τις δημόσιες δαπάνες στις ανάγκες ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

5. Να διασφαλίσουν τη μακροοικονομική σταθερότητα και να διατηρήσουν τους πιστωτικούς διαύλους προς την οικονομία, συνεχίζοντας να αντιμετωπίζουν τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια, ιδίως, μεταξύ άλλων, μέσω της παρακολούθησης της ποιότητας των στοιχείων ενεργητικού, της έγκαιρης και προορατικής δέσμευσης έναντι των οφειλετών που βρίσκονται σε δυσχερή θέση (ιδίως των βιώσιμων) και της περαιτέρω ανάπτυξης δευτερογενών αγορών για μη εξυπηρετούμενα δάνεια. Να συνεχίσουν να εργάζονται για την ολοκλήρωση της Τραπεζικής Ένωσης, μέσω ενός σταδιακού και χρονικά οριοθετημένου προγράμματος εργασιών, καθώς και για την ενίσχυση του διεθνούς ρόλου του ευρώ. Να συνεχίσουν να στηρίζουν τις διερευνητικές εργασίες για την ενδεχόμενη εισαγωγή ενός ψηφιακού ευρώ.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος